

2021

GENERAL MATHEMATICS

[Special Examination]

Full Marks : 90

Pass Marks : 27

Time : 3 hours

Candidates shall note that each question will be multilingual, viz., in English / Assamese / Bengali / Bodo / Hindi medium, for their ready reference. In case of any discrepancy or confusion in the medium / version, the English version will be considered as the authentic version.

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

Unless stated otherwise, use $\pi = \frac{22}{7}$.

অন্য ধৰণে দিয়া নাথাকিলে $\pi = \frac{22}{7}$ বুলি ধৰিব।

অন্য ধৰনে দেওয়া না থাকলে $\pi = \frac{22}{7}$ বলে ধরবে।

गुबुनने होनाय थायाब्ला $\pi = \frac{22}{7}$ हम।

यदि दिया गया न हो, $\pi = \frac{22}{7}$ मान का प्रयोग कीजिए।

SECTION—A / ক—শাখা / ক—শাখা / ক—বাহাগো / ক—ভাগ

Choose the **correct** answer :

শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱাঁ :

শুদ্ধ উত্তৰটি বেছে নাও :

गेबे फिननायखौ सायख'ना दिहुन :

सही उत्तर चुनिए :

1. If $(-3)^{m+1} \times (-3)^5 = (-3)^7$, then the value of m is

1

যদি $(-3)^{m+1} \times (-3)^5 = (-3)^7$, তেন্তে m ৰ মান হ'ল

যদি $(-3)^{m+1} \times (-3)^5 = (-3)^7$, তাহলে m এর মান হলো

जिदु $(-3)^{m+1} \times (-3)^5 = (-3)^7$, अब्ला m नि मानआ जाबाय

यदि $(-3)^{m+1} \times (-3)^5 = (-3)^7$ हो, तो m का मान है

(a) -1

(b) 0

~~(c) 1~~

(d) 2

2. The number of natural numbers between 18^2 and 19^2 is

1

18^2 আৰু 19^2 ৰ মাজত থকা স্বাভাৱিক সংখ্যাৰ সংখ্যা হ'ল

18^2 এবং 19^2 এর মধ্যে থাকা স্বাভাবিক সংখ্যার সংখ্যা হলো

18^2 आरु 19^2 नि गेजेराव धानाय गुबै अनजिमानि अनजिमाखौ दिहुन

18^2 और 19^2 के बीच उपस्थित प्राकृत संख्याओं की संख्या है

(a) 36

(b) 37

(c) 38

(d) 39

3. Given that $HCF(306, 657) = 9$, then the $LCM(306, 657)$ is

306 আৰু 657 অৰ গ.সা.উ. 9 হ'লে, 306 আৰু 657 অৰ ল.সা.উ. হ'ব

306 এবং 657 এর গ.সা.উ. 9 হলে, 306 এবং 657 এর ল.সা.উ. হবে

होनाय दं दे.आ.सा. $(306, 657) = 9$, अब्ला दु.स.सा. $(306, 657)$ जागोन

दिया है कि म. स. $(306, 657) = 9$, तो ल. स. $(306, 657)$ होगा

(a) 1241

(b) 3723

(c) 11169

(d) 22338

4. Two ropes are of lengths 64 cm and 80 cm. Both are to be cut into pieces of equal length. The maximum length of the pieces is

দুডাল বহীৰ দৈৰ্ঘ্য ক্ৰমে 64 cm আৰু 80 cm. দুয়োডালৰ পৰা সমান দৈৰ্ঘ্যৰ টুকুৰা কাটি উলিয়াব লাগে। অকণো বৈ নোযোৱাকৈ দুয়োডাল বহীৰ পৰা কাটি উলিয়াব পৰা টুকুৰাৰ সৰ্বাধিক দৈৰ্ঘ্য হ'ল

दुटि रशिर दैर्घ्या क्रमे 64 cm এবং 80 cm. दुटि थेकेइ समान दैर्घ्येय टुकुरे केटे वेर करते हवे। एकटुओ रये ना याओया दुटि रशि थेके केटे वेर करा टुकुरेय सवर्धिक दैर्घ्या हने

दौने दिरुनि लाउथाइया फारियै 64 cm आरु 80 cm. दौनेनिक्राय समान लाउथाइनि थुख्रा हासना दिहुननांगौ एसेबो थालाडा बालानो दौने दिरुनिक्राय हासना दिहुनना हानाय बेबादि देरसिन लाउथाइया बेसेबां?

दु रस्सियो की लम्बाइयाँ क्रमशः 64 cm और 80 cm हैं। दौनों में से समान लम्बाई के टुकड़ों को काटकर निकालना है। टुकड़ों की सवर्धिक लम्बाई है

(a) 8 cm

(b) 16 cm

(c) 128 cm

(d) 320 cm

5. Which of the following is a polynomial?

1

তলৰ কোনটো বহুপদ ?

নীচের কোনটি বহুপদ ?

गाहायनि बबेया बिदाबगोबां?

निम्नलिखित में से कौन-सा बहुपद है?

(a) $\frac{1}{x^2 + 2x + 3}$

(b) $x^2 + 2x + 3$

(c) $\frac{1}{x - 9}$

(d) $\sqrt{x} + 7$

6. Which pair of the following pairs of lines has a unique solution? 1

তলৰ কোনযোৰ সমীকৰণৰ অদ্বিতীয় সমাধান আছে ?

निम्नलिखित कौन समीकरण जोड़र अद्वितीय समाधान আছে ?

गाहायनि बबे ज'रा समानथाइनि एखुथा मावफुंथाइ दं?

निम्नलिखित रेखिक युग्मों में से किसका एक अद्वितीय हल है?

(a) $x - 2y = 0$
 $3x + 4y - 20 = 0$

(b) $2x + 3y - 9 = 0$
 $4x + 6y = 18$

(c) $x + 2y - 4 = 0$
 $2x + 4y - 12 = 0$

(d) $2x - 3y = 8$
 $4x - 6y = 9$

7. The number of roots of the equation $(x + 2)^3 = x^3 - 4$ is 1

$(x + 2)^3 = x^3 - 4$ সমীকৰণৰ মূলৰ সংখ্যা হ'ল

$(x + 2)^3 = x^3 - 4$ সমীকৰণৰ মূলৰ সংখ্যা হ'লো

$(x + 2)^3 = x^3 - 4$ समानथाइनि रोदानि अनजिमाया जाबाय

समीकरण $(x + 2)^3 = x^3 - 4$ के मूलों की संख्या है

(a) 4

(b) 3

(c) 2

(d) 1

8. The seventh term of the arithmetic progression $-5, -1, 3, 7, \dots$ is 1

$-5, -1, 3, 7, \dots$ সমান্তর প্রগতিটোৰ সপ্তম পদটো হ'ল

$-5, -1, 3, 7, \dots$ সমান্তর প্রগতিটির সপ্তম পদটি হলো

$-5, -1, 3, 7, \dots$ सानलुलि जौगाथिनि स्निथि बिदाबा जाबाय

समान्तर श्रेढी $-5, -1, 3, 7, \dots$ का सातवाँ पद है

(a) 15

(b) 19

(c) 23

(d) 25

9. D and E are the points on the sides AB and AC respectively of a triangle ABC . $DE \parallel BC$, $AD = 1.5$ cm, $DB = 3$ cm, $AE = 1$ cm, then EC is 1

ABC ত্ৰিভুজৰ AB আৰু AC বাহুত ক্ৰমে D আৰু E দুটা বিন্দু। $DE \parallel BC$, $AD = 1.5$ cm, $DB = 3$ cm, $AE = 1$ cm, তেন্তে EC হ'ল

ABC ত্ৰিভুজৰ AB এবং AC বাহুতে ক্ৰমে D এবং E দুটি বিন্দু। $DE \parallel BC$, $AD = 1.5$ cm, $DB = 3$ cm, $AE = 1$ cm, তাহলে EC হলো

ABC আখান্থিথামনি AB আরো AC আখান্থিআব ফারিয়ে D আরো E মোননৈ বিন্দো। $DE \parallel BC$, $AD = 1.5$ cm, $DB = 3$ cm, $AE = 1$ cm, अब्ला EC आ जाबाय

त्रिभुज ABC की भुजाओं AB और AC पर क्रमशः बिन्दु D और E स्थित है। यदि $DE \parallel BC$, $AD = 1.5$ cm, $DB = 3$ cm, $AE = 1$ cm हो, तो EC होगी

(a) 2 cm

(b) 2.5 cm

(c) 3.5 cm

(d) 4.5 cm

10. The distance between the points (0, 0) and (36, 15) is

(0, 0) আৰু (36, 15) বিন্দু দুটাৰ মাজৰ দূৰত্ব হ'ল

(0, 0) এবং (36, 15) বিন্দু দুটিৰ মাজে দূৰত্ব হ'ল

(0, 0) আৰু (36, 15) বিন্দু দুটাৰ মাজে দূৰত্ব হ'ল

बिन्दुओं (0, 0) और (36, 15) के बीच की दूरी है

(a) 15

(b) 36

(c) 39

(d) 51

11. The volume of a cube is 64 cm^3 . The total surface area of the cube is

এটা ঘনকৰ আয়তন 64 cm^3 . ঘনকটোৰ মুঠ পৃষ্ঠকালি হ'ল

একটি ঘনকের আয়তন 64 cm^3 . ঘনকটির মোট পৃষ্ঠীয় ক্ষেত্রফল হ'ল

मोनसे घनकनि रोजागासैआ 64 cm^3 . घनकनि गासे चिखुं दस्ताइथिया जाचाय

एक घन का आयतन 64 cm^3 है। घन का कुल पृष्ठीय क्षेत्रफल है

(a) 384 cm^3

(b) 384 cm^2

(c) 96 cm^3

(d) 96 cm^2

12. What is the probability of getting a number less than 7 in a single throw of a die?

এটা বুদ্ধগুটি এবাৰ মাৰিলে 7 তকৈ কম পোৱাৰ সম্ভাৱিতা কিমান ?

একটি বুদ্ধগুটি একবাৰ মাৰিলে 7-এৰ থেকে ছোট সংখ্যা পাওয়ার সম্ভাবনা কত ?

गासे डाइसखी खेबसे गाऱहेहेब्ला 7 निखुइ खम मोननायनि जाथावनाया बंसंबां ?

एक पासे को एक बार फेंकने से 7 से छोटी संख्या प्राप्त करने की प्रायिकता होगी

(a) 1

(b) $\frac{2}{3}$

(c) $\frac{1}{3}$

(d) 0

SECTION—B / ব-শাখা / ব-শাখা / ख-बाहामो / ख-भाग

13. The lengths of the diagonals of a rhombus are 24 m and 10 m. Find (a) the perimeter and (b) the area of the rhombus. 2

এটা বর্ষাছৰ কৰ্ণ দুডালৰ দৈৰ্ঘ্য 24 m আৰু 10 m. বর্ষাছটোৰ (a) পৰিসীমা আৰু (b) কালি উলিওৱা।

একটি বর্ষাসেৰ কৰ্ণ দুটিৰ দৈৰ্ঘ্য 24 m এবং 10 m. বর্ষাসটিৰ (a) পৰিসীমা এবং (b) ক্ষেত্রফল নির্ণয় কৰো।

मोनसे रम्बासनि खना हांखो दौनैनि लाउथाइया 24 m आरो 10 m. रम्बासनि (a) सोरगिदि सिमा आरो (b) दब्लाइथि दिहन।

एक समचतुर्भुज के दोनों विकर्णों की लम्बाइयाँ 24 m और 10 m हैं। समचतुर्भुज का (a) परिमाप और (b) क्षेत्रफल ज्ञात कीजिए।

14. If x varies inversely as y , and $x = 1$ when $y = 32$, then find the value of y when $x = 8$.

যদি x এ y ৰ লগত বিপৰীতভাৱে বিচৰণ কৰে আৰু $y = 32$ হ'লে $x = 1$ হয়, তেন্তে $x = 8$ হ'লে y ৰ মান নিৰ্ণয় কৰা।

যদি x , y এৰ সঙ্গ বিপৰীতভাৱে বিচৰণ কৰে এবং $y = 32$ হলে $x = 1$ হয়; তাহলে $x = 8$ হলে y এৰ মান নিৰ্ণয় কৰো।

जिदु x आ y नि उल्था सोलायथा आरो $y = 32$ जायोब्ला $x = 1$; अब्ला $x = 8$ जायोब्ला y नि माना ब्रेसेबां?

यदि x , y के व्युत्क्रमानुपाती है और जब $y = 32$ होता है, तो $x = 1$ हो, तो y का मान ज्ञात कीजिए, जब $x = 8$ हो।

15. The difference between two numbers is 26 and one number is three times the other. Find them.

দুটা সংখ্যাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য 26 আৰু এটা সংখ্যা অন্যটোৰ তিনিগুণ। সংখ্যা দুটা নিৰ্ণয় কৰা।

दुটি संख्यांर मधे पांरथका 26 এবং एकटि संख्या अन्याटिंर तिनगुण। संख्या दुटि निर्णय कर्ना।

मोननै अनजिमानि नेजेरनि फारणा 26 आरो बेनि मोनसे अनजिमाया गुबुननि फानथाम।
अनजिमा मोननैखौ दिहुन।

दो संख्याओं का अंतर 26 है और एक संख्या, दूसरी संख्या की तीन गुनी है। दोनों संख्याएँ
ज्ञात कीजिए।

16. The product of two consecutive positive integers is 306. Find the integers. 2

दूटा क्रमिक धनात्मक अखण्ड संख्यां प्रणफल 306. अखण्ड संख्या दूटा निर्णय कर्बां।

दूटा क्रमिक धनात्मक अखण्ड संख्यां प्रणफल 306. अखण्ड संख्या दूटा निर्णय करो।

मोननै फारि दाजाबथा रग' अनजिमानि सानजाबगासै 306. रग' अनजिमा मोननैखौ दिहुन।

दो क्रमागत धनात्मक पूर्णांको का गुणनफल 306 है। पूर्णांको को ज्ञात कीजिए।

17. Which term of the arithmetic progression 3, 8, 13, 18, ... is 78? 2

3, 8, 13, 18, ... समान्तर प्रगतिटोब कोनटो पद 78 ?

3, 8, 13, 18, ... समान्तर प्रगतिटिर कोन् पदटि 78 ?

3, 8, 13, 18, ... सानलुलि जौगाथिनि बबे बिदाबा 78?

18. ABCD is a trapezium in which $AB \parallel DC$ and its diagonals intersect each other at the point O. Show that $\frac{AO}{BO} = \frac{CO}{DO}$. 2

ABCD ट्रेपिजियामर $AB \parallel DC$ आक इयार कर्ण दुडाले परस्परे O बिन्दु कटाकटि
कबे। देखुओबां ये $\frac{AO}{BO} = \frac{CO}{DO}$

ABCD ट्रेपिजियामेर $AB \parallel DC$ एबं एर कर्ण दूटि परस्परेके O बिन्दुते छेद करे।
देखाओ ये $\frac{AO}{BO} = \frac{CO}{DO}$

$ABCD$ ट्रेपिजियामनि $AB \parallel DC$ आरो बेनि खनाहांखो दौनेआ गावजोगाव O बिन्दोआव दानस'दों। दिन्धि दि $\frac{AO}{BO} = \frac{CO}{DO}$.

$ABCD$ एक समलम्ब है जिसमें $AB \parallel DC$ और इसके दोनों विकर्ण परस्पर बिन्दु O पर प्रतिच्छेद करते हैं। दर्शाइए कि $\frac{AO}{BO} = \frac{CO}{DO}$ है।

19. Given that $15 \cot A = 8$, find $\sin A$ and $\sec A$. (A is an acute angle.) 2

दिया आहे ये $15 \cot A = 8$, $\sin A$ आक $\sec A$ निर्णय कर्वा। (A एटा सूम्भकोण।)

देण्या आहे ये $15 \cot A = 8$, $\sin A$ एवं $\sec A$ निर्णय करो। (A एकटा सूम्भकोण।)

होनाय दं दि $15 \cot A = 8$, $\sin A$ आरो $\sec A$ दिहुन। (A आ मोनसे खनासा खना।)

दिया है कि $15 \cot A = 8$, $\sin A$ और $\sec A$ का मान ज्ञात कीजिए। (A एक न्यूनकोण है।)

20. If $\tan(A + B) = \sqrt{3}$, $\tan(A - B) = \frac{1}{\sqrt{3}}$, $0^\circ < A + B < 90^\circ$, $A > B$, then find A and B . 2

यदि $\tan(A + B) = \sqrt{3}$, $\tan(A - B) = \frac{1}{\sqrt{3}}$, $0^\circ < A + B < 90^\circ$, $A > B$ ह्य,

तेन्ते A आक B निर्णय कर्वा।

यदि $\tan(A + B) = \sqrt{3}$, $\tan(A - B) = \frac{1}{\sqrt{3}}$, $0^\circ < A + B < 90^\circ$, $A > B$ ह्य,

तहले A एवं B निर्णय करो।

जिदु $\tan(A + B) = \sqrt{3}$, $\tan(A - B) = \frac{1}{\sqrt{3}}$, $0^\circ < A + B < 90^\circ$, $A > B$,

अब्ला A आरो B दिहुन।

यदि $\tan(A + B) = \sqrt{3}$, $\tan(A - B) = \frac{1}{\sqrt{3}}$, $0^\circ < A + B < 90^\circ$, $A > B$, तो

A और B का मान ज्ञात कीजिए।

21. A tangent PQ at a point P of a circle of radius 5 cm meets a line through the centre O at a point Q so that $OQ = 12$ cm. Find the length of PQ .

2

5 cm ব্যাসার্ধযুক্ত এটা বৃত্তৰ এটা বিন্দু P ত টনা এডাল স্পৰ্শক PQ এ কেন্দ্ৰ O ব মাজেৰে যোৱা এডাল বেখাক Q বিন্দুত লগ লাগে যাতে $OQ = 12$ cm হয়। PQ ৰ দৈৰ্ঘ্য নিৰ্ণয় কৰা।

5 cm ব্যাসার্ধযুক্ত O কেন্দ্ৰীয় একটি বৃত্তের P বিন্দুতে অঙ্কিত PQ স্পর্শক বৃত্তটির কেন্দ্ৰগামী একটি রেখাকে Q বিন্দুতে এমনভাবে ছেদ করে যাতে $OQ = 12$ cm হয়।

PQ ৰ দৈৰ্ঘ্য নিৰ্ণয় কৰো।

5 cm সখাব গোনাঁ মোনসে বেঁখননি মোনসে বিন্দো P আব বোনায দৌসে নাঞ্জিद PQ আ মিহ O নি গেजेरजौं थानाय दौसे हांखोखी Q बिनदोआव लोगो नाडो जाहाथे $OQ = 12$ cm. PQ नि लाउथाइखी दिहुन।

5 cm त्रिज्या वाले एक वृत्त के बिन्दु P पर स्पर्श-रेखा PQ केन्द्र O से जाने वाली एक रेखा से बिन्दु Q पर इस प्रकार मिलती है कि $OQ = 12$ cm. PQ की लम्बाई ज्ञात कीजिए।

22. A box contains 5 red marbles, 8 white marbles and 4 green marbles. One marble is taken out of the box at random. What is the probability that the marble taken out will be (a) red and (b) not green?

2

এটা বাকছত 5টা বঙা মাৰ্বল, 8টা বগা মাৰ্বল আৰু 4টা সেউজীয়া মাৰ্বল আছে। বাকছটোৰ পৰা যি কোনো এটা মাৰ্বল যাদৃচ্ছিকভাৱে লোৱা হ'ল। মাৰ্বলটো (a) বঙা হোৱাৰ আৰু (b) সেউজীয়া নোহোৱাৰ সম্ভাৱিতা কি?

একটি बक्से 5টি लाल माबर्ल, 8টি साना माबर्ल एवं 4টি सबुज माबर्ल आहे। बक्सेटि थेके ये कोनो एकटि माबर्ल यदृच्छिकभावे नेओया हलो। माबर्लटि (a) लाल हओयार एवं (b) सबुज ना हओयार संभावना की?

গম্বে বাকসুআব গৰ 5 গোজা মাৰ্বল, গৰ 8 গুফুৰ মাৰ্বল আৰু গৰ 4 গোথাঁ মাৰ্বল দড। গৰসে মাৰ্বল বাকসু গেজেरनिफ्राय सायखल'थै लानाय जाबाय। जाथावनाया मा जागोन जुदि माबर्ल लानाय (a) गोजा आरु (b) गोथां नडा।

गमसे बकसुआव गर 5 गोजा माबर्ल, गर 8 गुफुर् माबर्ल आरु गर 4 गोथां माबर्ल दड। गरसे माबर्ल बकसु गेजेरनिफ्राय सायखल'थै लानाय जाबाय। जाथावनाया मा जागोन जुदि माबर्ल लानाय (a) गोजा आरु (b) गोथां नडा।

एक डिब्बे में 5 लाल कंचे, 8 सफेद कंचे और 4 हरे कंचे हैं। इस डिब्बे में से एक कंचा यदृच्छया निकाला जाता है। इसकी क्या प्रायिकता है कि निकाला गया कंचा (a) लाल होगा और (b) हरा नहीं होगा।

23. A die is thrown twice. What is the probability that 5 will come up at least once?

2

এটা লুডুগুটি দুবাৰ মাৰি পঠিওৱা হ'ল। অন্ততঃ এবাৰ 5 ওলোৱাৰ সম্ভাৱিতা কিমান?

একটি लुडुगुটি দুবাৰ মেৰে পাঠানো হলো। অন্ততঃ একবাৰ 5 বের হওয়ার সম্ভাবনা কত?

मोनसे दाइसखी खेबथाम गारहरनाय जादों। जाथावनाया मा जागोन जाहाथे 5 आ खेबसेबो जाखाडा?

एक पासे को दो बार फेंका जाता है। इसकी क्या प्रायिकता है कि 5 कम-से-कम एक बार आएगा ही?

SECTION—C / গ—শাখা / গ—শাখা / ग—ब्राह्मणो / ग—भाग

24. Prove that $3\sqrt{2}$ is irrational.

3

প্রমাণ কৰাঁ যে $3\sqrt{2}$ অপৰিমেয়।

প্রমাণ কৰো যে $3\sqrt{2}$ অপৰিমেয়।

फोरमान खालाम दि $3\sqrt{2}$ आ मोनसे रानजोबथायि।

सिद्ध कीजिए कि $3\sqrt{2}$ एक अपरिमेय संख्या है।

25. Find the zeros of the polynomial $6x^2 - 7x - 3$ and verify the relationship between the zeros and the coefficients.

3

$6x^2 - 7x - 3$ বহুপদটোৰ শূন্যবোৰ উলিওৱাঁ আৰু এই শূন্যবোৰ আৰু সহগবোৰৰ মাজৰ সম্পৰ্ক সত্যাপন কৰাঁ।

$6x^2 - 7x - 3$ বহুপদটিৰ শূন্যগুলি নির্ণয় কৰো এবং এই শূন্যগুলি ও সহগগুলিৰ মধ্যে সম্পৰ্ক প্রতিপাদন কৰো।

$6x^2 - 7x - 3$ बिदाबगोबांनि लाथिख'फोरखौ दिहुन आरो बे लाथिख'फोरनि आरो थाफादेरफोरनि गेजेरनि सोमोन्दो दा।

बहुपद $6x^2 - 7x - 3$ के शून्यक ज्ञात कीजिए और शून्यकों तथा गुणांकों के बीच के सम्बन्ध की सत्यता की जाँच कीजिए।

26.) Find the roots of the following equation :

তলৰ সমীকৰণটোৰ মূলবোৰ নিৰ্ণয় কৰা :

নীচের সমীকরণটির মূলগুলি নিৰ্ণয় কৰো :

गाहायनि समानथाइनि रोदाफोरखौ दिहुन :

निम्नलिखित समीकरण के मूल ज्ञात कीजिए :

$$\frac{1}{x} - \frac{1}{x-2} = 3, x \neq 0, 2$$

27.) For what value of n , are the n th terms of two APs 63, 65, 67, ... and 3, 10, 17, ... equal?

3

n অৰ কি মানৰ বাবে 63, 65, 67, ... আৰু 3, 10, 17, ... এই সমান্তৰ প্রগতি দুটাৰ n তম পদ দুটা সমান হ'ব?

n এর কী মানের জন্য 63, 65, 67, ... এবং 3, 10, 17, ... এই সমান্তর প্রগতি দুটির n তম পদ দুটি সমান হবে?

n नि मा माननि थाखाय 63, 65, 67, ... आरो 3, 10, 17, ... बे सानलुलि जौगाथि मोननैनि n थि बिदाब मोननैया समान जागोन?

n के किस मान के लिए, दोनों समान्तर श्रेणियों 63, 65, 67, ... और 3, 10, 17, ... के n वें पद बराबर होंगे?

(28.) D is a point on the side BC of a triangle ABC such that $\angle ADC = \angle BAC$. Show that $CA^2 = CB \cdot CD$.

3

ABC ত্ৰিভুজৰ BC বাহুত D এটা বিন্দু যাতে $\angle ADC = \angle BAC$. দেখুওৱা যে $CA^2 = CB \cdot CD$.

ABC ত্ৰিভুজৰ BC বাহুত D এটা বিন্দু যাতে $\angle ADC = \angle BAC$. দেখুওৱা যে $CA^2 = CB \cdot CD$.

ABC ত্ৰিভুজৰ BC বাহুতে D একটি বিন্দু যাতে $\angle ADC = \angle BAC$. দেখাও যে $CA^2 = CB \cdot CD$.

ABC আখান্খিথমনি BC আখান্খিআব D মোনসে বিন্দো জাহাথে $\angle ADC = \angle BAC$. दिन्धि दि $CA^2 = CB \cdot CD$.

एक त्रिभुज ABC की भुजा BC पर एक बिन्दु D इस प्रकार स्थित है कि $\angle ADC = \angle BAC$ है। दर्शाइए कि $CA^2 = CB \cdot CD$ है।

29. Find the value of y for which the distance between the points $P(2, -3)$ and $Q(10, y)$ is 10 units. 3

$P(2, -3)$ আৰু $Q(10, y)$ বিন্দু দুটাৰ মাজৰ দূৰত্ব 10 একক। y ৰ মান নিৰ্ণয় কৰা।

$P(2, -3)$ এবং $Q(10, y)$ বিন্দু দুটিৰ মাজে দূৰত্ব 10 একক। y এর মান নিৰ্ণয় কৰো।

$P(2, -3)$ আৰু $Q(10, y)$ বিন্দু দুটাৰ মাজেৰে দূৰত্ব 10 সানগুদি। y নি মানখৌ দিহন।

y का वह मान ज्ञात कीजिए, जिसके लिए बिन्दु $P(2, -3)$ और $Q(10, y)$ के बीच की दूरी 10 मात्रक है।

30. Find the ratio in which the line segment joining the points $(-3, 10)$ and $(6, -8)$ is divided by $(-1, 6)$. 3

$(-1, 6)$ বিন্দুটোৱে $(-3, 10)$ আৰু $(6, -8)$ বিন্দুসংযোগী রেখাখণ্ডক কি অনুপাতত ভাগ কৰে?

$(-1, 6)$ বিন্দুটি $(-3, 10)$ এবং $(6, -8)$ বিন্দুসংযোগী রেখাখণ্ডটিকে কি অনুপাতে ভাগ কৰে?

$(-3, 10)$ আৰু $(6, -8)$ বিন্দু দুটাৰ মাজেৰে $(-1, 6)$ বিন্দুটোৱে কি অনুপাতত ভাগ কৰে?

बिन्दुओं $(-3, 10)$ और $(6, -8)$ को जोड़ने वाले रेखाखंड को बिन्दु $(-1, 6)$ किस अनुपात में विभाजित करता है?

31. Evaluate / মান নিৰ্ণয় কৰা / মান নিৰ্ণয় কৰো / মান দিহন / মান জ্ঞাত কীজिए :

$$\frac{\cos 45^\circ}{\sec 30^\circ + \operatorname{cosec} 30^\circ}$$

32. The cost of fencing a circular field at the rate of ₹ 24 per metre is ₹ 5,280. The field is to be ploughed at the rate of ₹ 0.50 per m^2 . Find the cost of ploughing the field.

প্রতি মিটাৰত 24 টকা হাৰত এখন বৃত্তাকাৰ পথাৰৰ বেৰ দিয়া কামত 5,280 টকা খৰচ হয়। পথাৰখন প্রতি বর্গমিটাৰত 0.50 টকা হাৰত হাল বাৰ লাগে। পথাৰখনৰ হাল বোৱা খৰচ নিৰ্ণয় কৰা।

প্রতি মিটারে 24 টাকা হারে একটি বৃত্তাকার মাঠের বা খেতের বেড়া দেওয়ার কাজে 5,280 টাকা খরচ হয়। মাঠটি বা খেতটি প্রতি বর্গমিটারে 0.50 টাকা হারে হাল চাষ করতে হবে। মাঠটির বা খেতটির হাল চাষের খরচ নির্ণয় করো।

মোনসে বেঁখনারি ফোথারনি বেরানি বেসেনা মোনফ্রোম মিটারআব 24 রাউ 5,280 রাং জায়ো। ফোথারখৌ মোনফ্রোম বর্গ মিটারআব 0.50 রাউ হাল এবনায় জাভায়। ফোথারনি হাল এবনায় বেসেনখৌ দিহুন।

এক বৃত্তাকার খেত পর 24 ₹ প্রতি মীটার কী দর সে বাড় লগানে কা ব্যয় 5,280 ₹ হৈ। ইস খেত কী 0.50 ₹ প্রতি বর্গ মীটার কী দর সে জুতাই করাই জানী হৈ। খেত কী জুতাই করানে কা ব্যয় জ্ঞাত কীজিএ।

33. Find the area of a sector of a circle with radius 6 cm if the angle of the sector is 60° . Also, find the area of the corresponding major sector. <https://www.assamboard.com>

3

6 cm ব্যাসার্ধযুক্ত এটা বৃত্তৰ এটা বৃত্তকলাৰ কালি নির্ণয় কৰা, যদি বৃত্তকলাটোৰ কোণ 60° হয়। লগতে অনুৰূপ মুখ্য বৃত্তকলাটোৰ কালি নির্ণয় কৰা।

6 cm ব্যাসার্ধযুক্ত একটি বৃত্তের একটি বৃত্তকলার ক্ষেত্রফল নির্ণয় করো, যদি বৃত্তকলাটির কোণ 60° হয়। সঙ্গে অনুৰূপ মুখ্য বৃত্তকলাটির ক্ষেত্রফল নির্ণয় করো।

মোনসে বেঁখননি স'খাবআ 6 cm. বেঁখন্দোনি দব্লাইথি দিহুন, জুদি বেঁখন্দোনি খ'নায় 60° জায়ো। আরোবাব, বেনিনো গেদে বেঁখন্দোনি দব্লাইথি দিহুন।

6 cm ত্রিভুজ্য বালে এক বৃত্ত কে এক ত্রিভুজখंड का क्षेत्रफल ज्ञात कीजिए, जिसका कोण 60° है। साथ ही, संगत दीर्घ त्रिभुजखंड का क्षेत्रफल भी ज्ञात कीजिए।

OR / অথবা / অথবা / एवा / अथवा

Find the area of a quadrant of a circle whose circumference is 22 cm. Also, find the area of the corresponding major sector.

3

22 cm পরিধিযুক্ত এটা বৃত্তৰ এটা চোকৰ কালি নির্ণয় কৰা। লগতে অনুৰূপ মুখ্য বৃত্তকলাটোৰ কালি নির্ণয় কৰা।

22 cm পরিধিযুক্ত একটি বৃত্তের এক-চতুর্থাংশের ক্ষেত্রফল নির্ণয় করো। সঙ্গে অনুৰূপ মুখ্য বৃত্তকলাটির ক্ষেত্রফল নির্ণয় করো।

মোনসে বেঁখননি মোনসে জ'খাউসৈনি দব্লাইথি দিহুন জায়নি সোরগিদি সিমায় 22 cm. আরোবাব, বেনিনো গেদে বেঁখন্দোনি দব্লাইথি দিহুন।

एक वृत्त के चतुर्थांश (quadrant) का क्षेत्रफल ज्ञात कीजिए, जिसकी परिधि 22 cm है। साथ ही, संगत दीर्घ त्रिभुजखंड का क्षेत्रफल भी ज्ञात कीजिए।

SECTION—D / ঘ—শাখা / ঘ—শাখা / ঘ—বাহাগো / ঘ—भाग

34. Find a quadratic polynomial, the sum and product of whose zeroes are 4 and 1 respectively. 4

এটা দ্বিঘাত বহুপদ উলিওবাঁ যাব শূন্য দুটাৰ সমষ্টি আৰু গুণফল দুটা যথাক্রমে 4 আৰু 1.

একটি দ্বিঘাত বহুপদ বের কৰো যাব শূন্য দুটাৰ সমষ্টি এবং গুণফল দুটি যথাক্রমে 4 এবং 1.

मोनसे जौगानै बिदाबगोबां दिहुन जायनि लाथिख' मोननैनि दाजाबगासै आरो सानजाबगासै मोननैआ फारियै 4 आरो 1.

एक द्विघात बहुपद ज्ञात कीजिए, जिसके शून्यकों के योग तथा गुणनफल क्रमशः 4 और 1 हैं।

35. A fraction becomes $\frac{1}{3}$, when 1 is subtracted from the numerator and it becomes $\frac{1}{4}$, when 8 is added to its denominator. Find the fraction. 4

এটা ভগ্নাংশৰ লবৰ পৰা 1 বিয়োগ কৰিলে ভগ্নাংশটো $\frac{1}{3}$ হয় আৰু ভগ্নাংশটোৰ হৰৰ লগত

8 যোগ কৰিলে ভগ্নাংশটো $\frac{1}{4}$ হয়। ভগ্নাংশটো নিৰ্ণয় কৰা।

একটি ভগ্নাংশের লব থেকে 1 বিয়োগ করলে ভগ্নাংশটি $\frac{1}{3}$ হয় এবং ভগ্নাংশটির হরের সঙ্গে

8 যোগ করলে ভগ্নাংশটি $\frac{1}{4}$ হয়। ভগ্নাংশটি নিৰ্ণয় কৰো।

मोनसे बोखाव खोन्दोआ $\frac{1}{3}$ जायो जेब्ला 1 खौ रानजाग्रानिफ्राय दानख'नाय जायो आरो बेयो $\frac{1}{4}$

जायो जेब्ला 8 खौ बेनि रानग्रार्जो दाजाबनाय जायो। बोखाव खोन्दोखौ दिहुन।

एक भिन्न $\frac{1}{3}$ हो जाता है, जब उसके अंश से 1 घटाया जाता है और वह $\frac{1}{4}$ हो जाता है, जब

हर में 8 जोड़ दिया जाता है। वह भिन्न ज्ञात कीजिए।

OR / অথবা / अथवा / एवा / अथवा

Solve / সমাধান কৰা / সমাধান কৰো / मावफु / हल कीजिए :

$$\frac{8}{x} - \frac{9}{y} = 1, \frac{10}{x} + \frac{6}{y} = 7$$

Prove that the lengths of tangents drawn from an external point to a circle are equal.

প্রমাণ কৰা যে এটা বহিঃস্থ বিন্দুৰ পৰা এটা বৃত্তলৈ টনা স্পৰ্শকবোৰৰ দৈৰ্ঘ্য সমান।

প্রমাণ কৰো যে একটি বহিঃস্থ বিন্দু থেকে একটি বৃত্ততে টানা স্পৰ্শকগুলিৰ দৈৰ্ঘ্য সমান।

फोरमान खालाम दि मोनसे बाहेरा बिन्दोनिफ्राय बॅखनसिम बोनाय नांज्जिद हांखोफोरनि लाउथाइया समान।

सिद्ध कीजिए कि बाह्य बिन्दु से वृत्त पर खींची गई स्पर्श-रेखाओं की लम्बाइयाँ बराबर होती हैं।

- 37) Construct a triangle of sides 4 cm, 5 cm and 6 cm; and then a triangle similar to it whose sides are $\frac{2}{3}$ of the corresponding sides of the first triangle. (Write the steps of construction.)

4 cm, 5 cm আৰু 6 cm বাহুৰ এটা ত্ৰিভুজ অংকন কৰা আৰু তাৰ পিছত ইয়াৰ সদৃশ হোৱাকৈ এটা ত্ৰিভুজ অংকন কৰা যাৰ বাহুবোৰ প্ৰথম ত্ৰিভুজটোৰ অনুৰূপ বাহুবোৰৰ $\frac{2}{3}$ গুণ হয়। (অংকনৰ পৰ্যায়বোৰ লিখিব।)

4 cm, 5 cm এবং 6 cm বাহুৰ একটি ত্ৰিভুজ অঙ্কন কৰো এবং তাৰপৰ এটিৰ সদৃশ একটি ত্ৰিভুজ অঙ্কন কৰো যাৰ বাহুগুলি প্ৰথম ত্ৰিভুজটিৰ অনুৰূপ বাহুগুলিৰ $\frac{2}{3}$ গুণ হয়।

(অঙ্কনৰ পৰ্যায়গুলি লিখবে।)

4 cm, 5 cm আৰু 6 cm আখান্ধিনি মোনসে আখান্ধিথাম আখি আৰু বেনি উনাব সেখি আখান্ধিথামনি মোখাসে আখান্ধিফোরনি $\frac{2}{3}$ আখান্ধিনি মাহৰসে আখান্ধিথাম আখি। (আখিনায় আগাফোরখৌ লি।)

4 cm, 5 cm और 6 cm भुजाओं वाले एक त्रिभुज की रचना कीजिए और फिर इसके समरूप एक अन्य त्रिभुज की रचना कीजिए, जिसकी भुजाएँ प्रथम त्रिभुज की संगत भुजाओं की $\frac{2}{3}$ गुनी हों। (रचना के चरणों को लिखिए।)

38. A pen-stand made of wood is in the shape of a cuboid with four conical depressions to hold pens. The dimensions of the cuboid are $15\text{ cm} \times 10\text{ cm} \times 3.5\text{ cm}$. The radius of each of the depressions is 0.5 cm and the depth is 1.4 cm . Find the volume of the wood in the entire stand.

5

চৌপল আকৃতির এটা কাঠের পেন ষ্টেণ্ডত কলম রাখিবলৈ চাৰিটা শংকু আকৃতিৰ গাঁত আছে। চৌপলৰ জোখ হ'ল $15\text{ cm} \times 10\text{ cm} \times 3.5\text{ cm}$. প্রতিটো গাঁতৰ ব্যাসার্ধ 0.5 cm আৰু গভীৰতা 1.4 cm . সম্পূৰ্ণ ষ্টেণ্ডটোত থকা কাঠৰ আয়তন নিৰ্ণয় কৰা।

কাঠ-নিৰ্মিত আয়ত-ঘনকাকৃতিৰ এটি কলমদানিতে কলম রাখাৰ জন্ম শংকু আকৃতিৰ চাৰটি গর্ত আছে। আয়ত-ঘনকটিৰ আকাৰ $15\text{ cm} \times 10\text{ cm} \times 3.5\text{ cm}$. প্রতিটি গর্তের ব্যাসার্ধ 0.5 cm এবং গভীরতা 1.4 cm . সম্পূর্ণ কলমদানিতে থাকা কাঠের আয়তন নিৰ্ণয় কৰো।

गंसे दंफांजो बानायनाय कलमदोनग्राया मोनब्रे कलमखौ हमथाग्रा जंहासुंआरि हायग्लायनाय गोनां मोनसे आयतारि घनक महरनि। आयतारि घनकनि खौलारिआ $15\text{ cm} \times 10\text{ cm} \times 3.5\text{ cm}$. मोनफ्रोम हायग्लायनायनि स'खावआ 0.5 cm आरो गोथौआ 1.4 cm . दंफानि गासै कलमदोनग्रानि रोजागासैखौ दिहुन।

घनाभ के आकार का एक कलमदान लकड़ी से बना है जिसमें कलम रखने के लिए चार शंक्वाकार गड्ढे बने हुए हैं। घनाभ की विमाएँ $15\text{ cm} \times 10\text{ cm} \times 3.5\text{ cm}$ हैं। प्रत्येक गड्ढे की त्रिज्या 0.5 cm है और गहराई 1.4 cm है। पूरे कलमदान में लगे लकड़ी का

आयतन ज्ञात कीजिए।

39. The following table shows the ages of the patients admitted in a hospital during a year :

Age (in years)	5-15	15-25	25-35	35-45	45-55	55-65
Number of patients	6	11	21	23	14	5

Find the mean of the data given above.

5

কোনো এটা বছৰত এখন চিকিৎসালয়ত ভৰ্তি হোৱা ৰোগীৰ বয়স তলৰ তালিকাত দেখুওৱা হ'ল :

বয়স (বছৰত)	5-15	15-25	25-35	35-45	45-55	55-65
ৰোগীৰ সংখ্যা	6	11	21	23	14	5

ওপৰত দিয়া তথ্যৰ মাধ্যম উলিওৱা।

কোনো একটা বছৰে একটা চিকিৎসালয়ে ভৰ্তি হওয়া ৰোগীৰ বয়স নিচের তালিকাতে দেখানো হলো :

বয়স (বছৰে)	5-15	15-25	25-35	35-45	45-55	55-65
ৰোগীৰ সংখ্যা	6	11	21	23	14	5

উপৰে দেওয়া তথ্যৰ মাধ্যম নিৰ্ণয় কৰো।

गाहायनि संलाइया बोसोरसेआव गंसे देहा फाहामसालिआव मुं थिसननाय बेरामिफोरनि बैसोफोरखी दिन्थियो :

বৈসো (বোসোৰআব)	5-15	15-25	25-35	35-45	45-55	55-65
বৈসোফোৰখী	6	11	21	23	14	5

गोजीआव होनाय खारिनि गेजेरथि दिह्नु।

निम्नलिखित सारणी किसी अस्पताल में एक विशेष वर्ष में भर्ती हुए रोगियों की आयु को दर्शाती है :

आयु (वर्षों में)	5-15	15-25	25-35	35-45	45-55	55-65
रोगियों की संख्या	6	11	21	23	14	5

उपर्युक्त आँकड़ों का माध्य ज्ञात कीजिए।

OR / অথবা / অথবা / एवा / अथवा

The marks distribution of 30 students in a Mathematics examination are given below. Find the mode of this data :

5

Class interval	10-25	25-40	40-55	55-70	70-85	85-100
Number of students	2	3	7	6	6	6

তলৰ তালিকাত 30জন শিক্ষার্থীৰ গণিতৰ পৰীক্ষাত পোৱা নম্বৰ দিয়া হৈছে। এই তথ্যৰ বহুলক নিৰ্ণয় কৰা :

শ্ৰেণী অন্তৰাল	10-25	25-40	40-55	55-70	70-85	85-100
শিক্ষার্থীৰ সংখ্যা	2	3	7	6	6	6

নীচৰ তালিকাতে 30জন শিক্ষার্থীৰ গণিত পৰীক্ষায় প্ৰাপ্ত নম্বৰ দেওয়া হয়েছে। এই তথ্যৰ বহুলক নিৰ্ণয় কৰো :

শ্ৰেণী অন্তৰাল	10-25	25-40	40-55	55-70	70-85	85-100
শিক্ষার্থীৰ সংখ্যা	2	3	7	6	6	6

गाहायनि संलाइयाव सा 30 फरायसाया सानखान्थिनि आनजादआव मोननाय नम्बर होनाय जादों। बे खारिनि गेजेरगां दिहुन :

थाखो खोन्दोब	10-25	25-40	40-55	55-70	70-85	85-100
फरायसानि अनजिमा	2	3	7	6	6	6

30 विद्यार्थियों द्वारा गणित की एक परीक्षा में प्राप्त किए गए अंकों का वितरण नीचे दिय गया है। इस आँकड़े का बहुलक ज्ञात कीजिए :

वर्ग अंतराल	10-25	25-40	40-55	55-70	70-85	85-100
विद्यार्थियों की संख्या	2	3	7	6	6	6